

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.02.2021, sp. zn. 3 Tdo 93/2021, ECLI:CZ:NS:2021:3.TDO.93.2021.1

Číslo: 34/2021

Právní věta: Není porušením zásady ne bis in idem, a není tedy dán důvod nepřipustnosti trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř., pokud je pachatel, který v úmyslu vylákat plnění z pojištění úmyslně vyvolal pojistnou událost (dopravní nehodu), uznán vinným přečinem pojistného podvodu podle § 210 odst. 2 tr. zákoníku, ačkoliv byl v souvislosti s touto dopravní nehodou již předtím příslušným správním orgánem postížen za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, spočívající v porušení § 4 písm. a), písm. b) a § 5 odst. 1 písm. b) tohoto zákona tím, že se řádně nevěnoval řízení motorového vozidla.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 17.02.2021

Spisová značka: 3 Tdo 93/2021

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Ne bis in idem, Pojistný podvod

Předpisy: § 11 odst. 1 písm. k) tr. zákoníku
§ 210 odst. 2 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl jako zjevně neopodstatněné dovolání obviněného M. B. proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 6. 2020, sp. zn. 4 To 142/2020, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Litoměřicích pod sp. zn. 24 T 112/2019.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 3. 3. 2020, sp. zn. 24 T 112/2019, byl obviněný M. B. uznán vinným přečinem pojistného podvodu podle § 210 odst. 2, 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „tr. zákoník“), kterého se podle nalézacího soudu dopustil skutkem popsáním ve skutkové větě jeho rozsudku. Za to byl odsouzen podle § 210 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody ve výměře 2 roků, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 let. Podle § 228 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „tr. ř.“), bylo obviněnému rovněž uloženo nahradit poškozené pojišťovně škodu ve výši 303 686 Kč. Současně

byl podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 24. 5. 2018, sp. zn. 4 T 102/2017, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu.

2. Proti rozsudku Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 3. 3. 2020, sp. zn. 24 T 112/2019, podal obviněný odvolání.

3. O podaném odvolání rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 17. 6. 2020, sp. zn. 4 To 142/2020, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněného uznal vinným přečinem pojistného podvodu podle § 210 odst. 2, 4 tr. zákoníku, kterého se dopustil tím, že

dne 31. 1. 2018, v době kolem 19:20 hodiny, v XY, okres Litoměřice, v ulici XY na silnici II. třídy č. XY ve směru od P. do XY jako řidič a tehdejší uživatel osobního motorového vozidla zn. XY, ve vlastnictví ČSOB Leasing, a. s., provozované společností J., s úmyslem vylákat od poškozené Generali Česká pojišťovna, a. s., finanční prostředky na základě fiktivní pojistné události - úmyslně způsobeného poškození předmětného vozidla zn. XY - jako pojistné plnění z havarijního pojištění a povinného smluvního pojištění odpovědnosti z provozu vozidel z pojistné smlouvy ze dne 9. 10. 2015, uzavřené mezi ČSOB Leasing, a. s., a poškozenou Generali Česká pojišťovna, a. s., úmyslně a s cílem vozidlo poškodit najel pravou částí předmětného vozidla do betonové opěrné zdi a pokračoval v jízdě dalších asi 35 metrů za současného setrvalého natočení řízení vozidla vpravo a stlačení plynového pedálu, čímž došlo k poškození pravé části vozidla, které bylo nakonec likvidováno jako tzv. totální škoda, přičemž následně na místo přivolal hlídku Policie České republiky a policistům na místě a do protokolu o dopravní nehodě úmyslně nepravdivě uvedl, že byl oslněn světly protijedoucího vozidla, ztratil orientaci a vyjel vpravo mimo vozovku, kde se střetl s betonovou opěrnou zdí, tedy popsal událost jako dopravní nehodu, přičemž následně vše stejně popsal i svému bratrovi R. B., jednateli J., který poté u poškozené pojišťovny takto nahlásil pojistnou událost a uplatnil, v důsledku čehož bylo ze strany poškozené Generali Česká pojišťovna, a. s., neoprávněně vyplaceno vlastníkovvi vozidla pojistné plnění ve výši 196 964 Kč dne 27. 3. 2018 a pojistné plnění ve výši 79 926 Kč dne 26. 4. 2018 a současně byla z celkového poskytnutého pojistného plnění částka ve výši 26 796 Kč započtena na dlužné pojistné, přičemž následným vystavením potvrzení Generali Českou pojišťovnou, a. s., o likvidaci pojistné události formou tzv. totální škody se vlastníkem vozidla stala J., která poté prodala vrak vozidla za částku ve výši 315 000 Kč, a tímto svým jednáním tedy obviněný způsobil poškozené Generali Česká pojišťovna, a. s., se sídlem v P., škodu v celkové výši 303 686 Kč.

4. Za tento trestný čin odvolací soud odsoudil obviněného podle § 210 odst. 4 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody ve výměře 18 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 roků, a podle § 228 odst. 1 tr. ř. obviněnému uložil nahradit poškozené pojišťovně škodu ve výši 303 686 Kč.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 6. 2020, sp. zn. 4 To 142/2020, podal obviněný prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř.

6. Stěžejní dovolací námitkou obviněného je to, že za projednávaný skutek, tedy za jednání, kterým zavinil dopravní nehodu, a tedy i škodu na jím řízeném vozidle, byl policejním orgánem na místě potrestán jako za přešupek v silniční dopravě a toto pravomocné rozhodnutí nebylo v předepsaném

řízení zrušeno. Jeho trestní stíhání tedy bylo nepřipustné podle § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř. a byla porušena zásada *ne bis in idem*.

7. Obviněný odmítá, že tím, co odděluje jeden skutek od druhého [přestupek na úseku dopravy podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a trestný čin pojistného podvodu], je zavinění, resp. motivace. Podstatou skutku, o němž má soud rozhodnout, je podle něj účast obviněného na určité události, tedy jeho právně relevantní jednání, z něhož vzešel následek porušující nebo ohrožující společenské zájmy chráněné trestním zákonem, tzn. podstatu skutku tvoří jednak jednání trestně odpovědného pachatele a jednak následek, který jím byl způsoben. Momentem, jenž dělí počínání pachatele na různé skutky, je podle obviněného právě trestněprávně relevantní následek, který obviněný způsobil nebo chtěl způsobit. Pro vztah mezi jednáním a následkem musí platit, že jednání je pro daný následek kauzální, tj. bez něj by k následku nemohlo dojít tím způsobem, jak k němu došlo. Všechny projevy vůle pachatele navenek, které vedly k takovému trestněprávně relevantnímu následku, tvoří jeden skutek z hlediska hmotného práva, o který se jedná i v případě, došlo-li ke vzniku více následků významných pro trestní právo hmotné, jestliže každý z těchto následků byl způsoben alespoň zčásti tímž (jedním) jednáním, rovněž z hlediska trestního práva hmotného. Totožnost skutku je zachována, existuje-li shoda buď alespoň v jednání obviněného, anebo v následku jednání. Uvedená shoda jednání či následku nemusí být úplná a bezvýjimečná, ale stačí i shoda částečná. Jeden skutek jako předmět trestního stíhání pak tvoří nedělitelný celek, který nelze v rámci takového řízení rozdělit do samostatných částí a o každé z nich rozhodnout jiným výrokem, s výjimkou pokračování v trestném činu. K tomu obviněný obsáhle cituje judikaturu Nejvyššího soudu k otázce totožnosti skutku.

8. Jelikož je obviněný přesvědčen, že skutek, tak jak je popsán v obžalobě, stejně jako ve výroku rozsudku, je totožný s tím, jak byl popsán v přestupkovém pravomocném rozhodnutí a lhůta pro zahájení přezkumného řízení uplynula již 31. 7. 2018, mělo být podle obviněného jeho trestní stíhání podle § 223 odst. 1 tr. ř. s odkazem na § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř. zastaveno. Soud prvního stupně se s tímto návrhem nevyřadil a odvolací soud tuto námitku odmítl. K tomu obviněný opět cituje judikaturu Nejvyššího soudu k otázce zásady *ne bis in idem*.

9. Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k výše uvedené dovolací námitce obviněného uvedla, že podstata skutkových okolností, která se v podrobnostech plynoucích z obsahu příslušného přestupkového spisu stala předmětem řízení o přestupku v silničním provozu podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., které bylo podle § 91 zákona č. 250/2016 Sb. sankcionováno blokovou pokutou ve výši 1 000 Kč na místě dopravní nehody, nevykazuje ve smyslu výkladu pojmu totožnost skutku shodu s činem, pro který byl dovolatel odsouzen v posuzované trestní věci.

10. Pokud obviněný při odůvodnění jím namítaného porušení zásady *ne bis in idem* poukázal na to, že byl uznán vinným přisouzeným přečinem za tam uvedený způsob, jakým řídil jím užívané motorové vozidlo, se kterým tam popsaným způsobem přivodil dopravní nehodu s následnou škodou na vozidle v tam uvedené výši, pak podle státní zástupkyně zcela odmítl vycházet z popisu přisouzeného skutku v celém jeho rozsahu tak, jak vyplynul z výroku o jeho vině. Při popsaném nehodovém ději byl totiž podle ní veden úmyslem takové poškození vozidla způsobit a na podkladě této fiktivní pojistné události ve prospěch pojištěné společnosti vylákat od poškozeného pojistitele finanční prostředky jako pojistné plnění z havarijního pojištění a povinného ručení z tam uvedené pojistné smlouvy. K uvedenému škodlivému následku jeho jednání v daném případě došlo neoprávněným vyplacením pojistného plnění vlastníkově havarovaného vozidla v tam uvedené specifikaci likvidace předmětné pojistné události.

11. K této námitce se navíc podle státní zástupkyně vyjádřil zcela výstižně již odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku s tím podle ní správným závěrem, že porovnávané skutky shodné nejsou,

a že tak návrhu na zastavení trestního stíhání obviněného z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř. nelze vyhovět. Vedle chybějící shody v jednání, které bylo v jednom případě charakterizováno způsobem jízdy odporujícím pravidlům silničního provozu, spojeným s následkem dopravní nehody a poškození vozidla, totiž soud nemohl v případě druhém přehlédnout, že tak obviněný postupoval úmyslně, aby mohl být uvedený následek takto způsobené dopravní nehody klamavě deklarován jako regulérní pojistná událost a v této návaznosti aby mohlo být a v daném případě také bylo uplatněno právo na výplatu pojistného plnění ve prospěch pojištěné obchodní společnosti.

12. Na podkladě výše uvedené argumentace tak podle státní zástupkyně lze dospět k jedinému logickému závěru, že v daném případě k porušení zásady *ne bis in idem* nedošlo, neboť čin, pro který byl obviněný v projednávané trestní věci odsouzen, není totožný s činem, pro který byl uznán vinným v rámci přestupkového řízení.

III. Přípustnost dovolání

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda je v této trestní věci dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda jej podala osoba oprávněná.

14. Shledal přitom, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

15. Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené obviněným naplňují jím uplatněný zákonem stanovený dovolací důvod, jehož existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

16. Obviněný v podaném dovolání uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř.

17. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. je dán tehdy, jestliže proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřípustné.

IV. Důvodnost dovolání

18. Z obsahu podaného dovolání Nejvyšší soud zjistil, že podstata dovolací argumentace obviněného spočívá v tom, že již byl za projednávaný skutek (dopravní nehodu spojenou s přestupkovým postihem) potrestán a podle zásady *ne bis in idem* tak je jeho trestní stíhání nepřípustné.

19. Pokud jde o tuto stěžejní dovolací námitku obviněného, v rámci které namítá, že z důvodu překážky věci rozhodnuté bylo jeho trestní stíhání z důvodu podle § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř. nepřípustné, tedy že byla porušena zásada *ne bis in idem*, lze nejprve připustit, že takto formulovaná námitka spadá pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř., který je dán tehdy, jestliže bylo proti obviněnému vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřípustné. Nejedná se však o námitku opodstatněnou, a to z následujících důvodů.

20. K zásadě *ne bis in idem*, která představuje právo obviněného nebýt souzen či trestán dvakrát za týž čin, je nejprve nutno uvést, že okolnosti zakládající nepřípustnost trestního stíhání z tohoto důvodu jsou vymezeny v ústavních předpisech, v ustanoveních trestního řádu a v mezinárodních smlouvách, jimiž je Česká republika vázána. V tomto směru je základní vnitrostátní normou

ustanovení čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, podle něhož nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby, a čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, který zakazuje stíhání pro druhý trestný čin, pokud je tento druhý trestný čin založen na totožném skutku či v podstatných rysech totožném skutku.

21. Z hlediska možného dosahu uplatnění zásady *ne bis in idem* je rozhodující mj. otázka totožnosti skutku. Právě tu obviněný učinil jádrem své argumentace, v níž dospívá k závěru, že skutek, za který byl postihnut jako za přešupek na úseku silničního provozu, je shodný se skutkem, pro který bylo vedeno trestní stíhání a v němž soudy spatřovaly trestný čin pojistného podvodu podle § 210 odst. 2, odst. 4 tr. zákoníku.

22. Otázkou totožnosti skutku se Nejvyšší soud opakovaně zabýval ve své judikatuře. V tomto ohledu velký senát trestního kolegia Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 4. 1. 2017, sp. zn. [15 Tdo 832/2016](#), publikovaném pod č. 15/2017 Sb. rozh. tr., odkázal na rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci Zolotukhin proti Rusku (rozsudek ze dne 10. 2. 2009, č. 14939/03, § 52), podle kterého čl. 4 Protokolu č. 7 musí být chápán tak, že zakazuje stíhání nebo soudní řízení pro druhý „trestný čin“ (offence/infraction), jestliže je založen na totožných nebo v podstatě stejných skutečnostech (facts/faits). Popisy skutkového stavu v obou řízeních představují zásadní východisko pro posouzení otázky, zda jsou skutky v obou řízeních totožné (resp. jsou totožné alespoň v podstatných rysech), a to bez ohledu na případné odlišnosti v právní kvalifikaci tohoto skutku v obou řízeních. Totožnost skutku je dána tehdy, když se konkrétní skutkové okolnosti týkají téhož obviněného a jsou neoddělitelně spjaty v čase a místě. Podle velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu jde o požadavek konvenující našemu chápání totožnosti skutku, které je také založeno na totožnosti jednání nebo následku z hlediska rozhodných skutkových okolností [viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. [II. ÚS 143/02](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2002, sp. zn. [5 Tdo 494/2002](#)].

23. Skutkem se přitom rozumí určitá událost ve vnějším světě záležející v jednání člověka, která může mít znaky trestného činu či trestných činů anebo nemusí vykazovat znaky žádného trestného činu. Jako skutek je taková událost vymezena v příslušném aktu orgánu činného v trestním řízení (v usnesení o zahájení trestního stíhání, obžalobě, rozsudku, usnesení o zastavení trestního stíhání, atd.). Podstatu skutku tvoří jednání pachatele a následek tímto jednáním způsobený, který je relevantní z hlediska trestního práva. Jednáním je projev vůle pachatele ve vnějším světě, který může spočívat v konání (komisivní delikt) nebo v opomenutí, nekonání (omisivní delikt). Jen takové děje, které jsou jednáním, lze v trestním řízení dokazovat a právně kvalifikovat a jen jednáním může být způsoben následek významný pro trestní právo. Následek spočívá v porušení nebo ohrožení hodnot (zájmů, vztahů) chráněných trestním zákonem (tj. života, zdraví, osobní svobody, majetku, atd.) a jako znak některého jednotlivého, individuálního trestného činu ve své konkrétní podobě spojuje dílčí útoky (akty) do jednoho skutku a zároveň umožňuje dělit chování člověka na různé skutky. Následkem se tedy rozumí porušení individuálního objektu trestného činu v jeho konkrétní podobě, tedy konkrétní následek (porušení určitého jedinečného vztahu – zájmu), nikoli určitý typ následku. Z hlediska zachování totožnosti jednání i následku nejsou podstatné ty skutkové okolnosti, které charakterizují jen zavinění či jiný znak subjektivní stránky činu. Totožnost skutku má význam především z hlediska obžalovací zásady (§ 220 odst. 1 tr. ř.) a v tomto smyslu je zachována, existuje-li shoda alespoň buď v jednání obviněného, anebo v následku jednání. Uvedená shoda jednání či následku, jak již bylo řečeno, nemusí být úplná a bezvýjimečná, ale stačí i shoda částečná (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 2006, sp. zn. [8 Tdo 361/2006](#)).

24. Totožnost skutku tak bude zachována za předpokladu, jestliže: a) je úplná shoda alespoň v jednání při rozdílném následku, b) je úplná shoda alespoň v následku při rozdílném jednání, c) jednání nebo následek (nebo obojí) jsou v případech uvedených pod písm. a) a b) alespoň částečně

shodné, shoda ovšem musí být v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu; podstatnými z tohoto hlediska nejsou ty skutkové okolnosti, které charakterizují jen zavinění či jiný znak subjektivní stránky činu (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2722 a 2723, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. [8 Tdo 1464/2012](#), na které ostatně odkazuje i obviněný).

25. V nyní posuzované trestní věci byl obviněný v trestním řízení uznán vinným skutkem podrobně popsáním již v bodě 3. odůvodnění tohoto usnesení (zjednodušeně řečeno šlo o úmyslné vyvolání pojistné události s cílem zajistit jinému pojistné plnění), ve kterém je spatřováno spáchání pojistného podvodu podle § 210 odst. 2, odst. 4 tr. zákoníku. Vedle toho byl obviněný dne 31. 1. 2018 v příkazním řízení potrestán za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a to konkrétně za to, že se dne 31. 1. 2018 v blíže specifikovaném místě a čase nevěnoval řízení, čímž porušil povinnost vyplývající z § 4 písm. a), písm. b) a § 5 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu. Za to mu byla udělena pokuta ve výši 1 000 Kč.

26. Pro posouzení opodstatněnosti dovolací argumentace obviněného a dále v tomto usnesení rozvedených obecných východisek vztahujících se k objektivní stránce posuzovaného trestného činu považuje Nejvyšší soud za vhodné konstatovat i rozhodná ustanovení, která jsou pro posouzení protiprávnosti obou jednání obviněného (a to jak přestupku, tak i posuzované trestné činnosti) zásadní. Z hlediska přestupkového řízení jsou takto zásadní ustanovení § 4 písm. a), § 4 písm. b) a § 5 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu.

27. Podle § 4 písm. a) zákona o silničním provozu je při účasti na provozu na pozemních komunikacích každý povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu.

28. Podle § 4 písm. b) zákona o silničním provozu je při účasti na provozu na pozemních komunikacích každý povinen řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem, pokyny policisty, pokyny osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5, 8 a 9 zákona o silničním provozu a zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 zákona o silničním provozu a pokyny osob, o nichž to stanoví zvláštní právní předpis, vydanými k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

29. Podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu je řidič kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen věnovat se plně řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích.

30. V této trestní věci pak byl obviněný stíhán od samého počátku trestního stíhání za přečin pojistného podvodu podle § 210 odst. 2, odst. 4 tr. zákoníku. Skutkovou podstatu tohoto přečinu pak podle právních závěrů nižších soudů naplnil tím, že v úmyslu opatřit jinému prospěch vyvolal událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění, a způsobil tak na cizím majetku větší škodu.

31. Obě zjišťovaná jednání obviněného, tak jak jsou výsledkem jednak přestupkového řízení, jednak finalizovaná v rozsudku odvolacího soudu, je nutno dále konfrontovat s již uvedenými teoretickými východisky vztahujícími se k objektivní stránce jednání obviněného.

32. Jak bylo již výše uvedeno, předpokladem totožnosti skutku je alespoň částečná shoda v jednání

nebo v následku tohoto jednání.

33. Pokud jde o způsobený následek, je nutno připomenout, že následek jednání spočívá v porušení nebo ohrožení právní normou chráněných hodnot (zájmů, vztahů). Následkem se tedy rozumí porušení individuálního objektu trestného činu (či v tomto případě přestupku) v jeho konkrétní podobě, tedy konkrétní následek (porušení určitého jedinečného vztahu - zájmu), nikoli určitý typ následku.

34. Objektem citovaných dopravních přestupků je bezpečnost a plynulost silničního provozu. Objektem trestného činu pojistného podvodu je potom cizí majetek, resp. majetkové zájmy pojištěn (pojistitelů) - viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 9. 2007, sp. zn. [7 Tdo 996/2007-I.](#), publikované pod č. 28/2008 Sb. rozh. tr. Je tedy zřejmé, že uvedeným jednáním obviněný z pohledu v úvahu přicházejících právních kvalifikací tohoto jednání způsobil zcela jiné následky - v případě přestupku narušil bezpečnost a plynulost silničního provozu a v případě trestného činu pojistného podvodu neoprávněně zasáhl do vlastnického práva poškozené pojišťovny, která v důsledku jeho podvodného jednání vyplatila pojistné plnění. Vzhledem k takto odlišným následkům je nutné uzavřít, že shoda následků jako jeden z předpokladů totožnosti skutku dána není.

35. Pokud jde o konfrontaci obou posuzovaných protiprávních jednání obviněného, je nutno uznat, že obě jednání, tedy jak to, za které byl obviněný odsouzen v trestním řízení, tak i to, pro které byl postihnut jako za přestupek, se částečně překrývají, neboť jednání obviněného spočívající v porušení příslušných ustanovení zákona o silničním provozu bylo jedním z dílčích prvků protiprávního jednání obviněného, které ve svém souhrnu znamenaly podvodné vyvolání pojistné události.

36. Jak již bylo konstatováno v obecné rovině, závěr, že částečná shoda v jednání způsobuje, že se jedná o totožný skutek, vyžaduje, aby se jednalo o shodu v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu. O takovou podstatnou shodu se však v nyní projednávané věci nejednalo, a to právě s ohledem na zcela odlišné předpoklady odpovědnosti za citovaný přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu a za trestný čin pojistného podvodu podle § 210 odst. 2, odst. 4 tr. zákoníku. Tato odlišnost přitom mj. vychází i z výše popsanych zcela odlišných objektů obou deliktů.

37. Zatímco pro naplnění znaků citovaného přestupku bylo v nyní projednávané věci rozhodující to, že se obviněný řádně nevěnoval řízení motorového vozidla, pro naplnění přisouzeného přečinu bylo stěžejní, že obviněný byl jednak veden úmyslem opatřit jinému prospěch, jednak úmyslně vyvolal pojistnou událost (událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění) a jednak způsobil na majetku pojišťovny větší škodu. Je tedy zjevné, že samotné jednání spočívající v porušení dopravních předpisů (nevěnování se řízení), byť s vyvoláním pojistné události souviselo, resp. mu bezprostředně předcházelo, je z hlediska předpokladů trestní odpovědnosti za spáchání trestného činu pojistného podvodu ve své podstatě a současně z pohledu jím uplatněné dovolací argumentace nepodstatné. Jinými slovy, pro závěr o spáchání trestného činu nebylo rozhodné, že obviněný při řízení vozidla jednal v rozporu se shora citovanými ustanoveními zákona o silničním provozu a nevěnoval se řízení. Pokud tedy jde o jednání obviněného, pak lze uzavřít, že o shodu se v podstatných rysech těchto jednání nejednalo.

38. Pokud jde o obviněným v dovolání citovanou judikaturu, ani ta nemůže na správně vyslovených (právních) závěrech napadeného rozhodnutí ničeho změnit

39. V případě usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2015, sp. zn. [8 Tdo 921/2015](#), je zřejmé, že toto rozhodnutí řeší překážku věci rozsouzené ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. ve znění účinném ke dni 1. 6. 2015 pro případ trvajících trestného činu podle § 199 odst. 1 tr. zákoníku spáchaného jedním či více skutky. Jedná se tedy o zcela jinou situaci, než je posuzována v nyní projednávané

věci, kde protiprávní jednání bylo obviněným spácháno jedním skutkem.

40. Z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2000, sp. zn. 3 Tz 73/2000, vyplývá, že o jeden skutek jde tehdy, jestliže jednání, které je prostředkem ke spáchání trestného činu druhého, je současně součástí jednání, které znamená uskutečňování jednání popsaného ve skutkové podstatě trestného činu druhého. To platí i v případě, kdy jednání, které vyvolalo určitý následek závažný z hlediska trestního práva, muselo nejprve způsobit jiný následek, bez něhož by k vyvolání druhého následku nedošlo. V nyní posuzovaném případě se však nejedná o případ jednočinného nestejnoroitého souběhu dvou trestných činů v těchto judikátech popisovaný, ale o dva odlišné skutky, naplňující v jednom případě skutkovou podstatu trestného činu a v případě druhém skutkovou podstatu přestupku, neboť se liší jak jednáním (klamavý postup v rámci pojistného vztahu, porušení pravidel silničního provozu) tak i v následku (vylákání pojistného plnění, způsobení dopravní nehody) ke kterým taková jednání v tom či onom případě v odlišné formě zavinění směřovala.

41. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2007, sp. zn. [5 Tdo 1399/2007](#), sice řeší v rámci výkladu překážky věci pravomocně rozsouzené otázku, o jaký druh přestupku se v souvisejícím blokovém řízení jednalo, a tím i pochybnost při vymezení skutku, v nyní posuzovaném případě však žádné pochybnosti v tomto směru zjišťovány a ani namítány nejsou, neboť bylo postaveno najisto, jakého přestupku se dovolatel proti pravidlům silničního provozu dopustil a porušením jakých povinností jeho účastníka ve smyslu zákona o silničním provozu jej po strážce skutkové naplnil.

42. Pokud obviněný namítá, že tím, co odděluje jedno jednání od druhého, není zavinění (v případě přestupku nedbalost a v případě trestného činu úmysl), je nutno konstatovat, že z hlediska posuzování totožnosti skutku v zásadě nejsou podstatné ty skutkové okolnosti, které charakterizují jen zavinění či jiný znak subjektivní stránky činu. Otázka zavinění tedy v nyní projednávané trestní věci není pro posouzení totožnosti skutku rozhodná tak, jak to obviněný ve své dovolací argumentaci tvrdí, zejména pokud obviněným způsobená dopravní nehoda byla pouze dílčím prvkem celého komplexu jednání obviněného směřujícího v konečném důsledku k vytvoření podmínek pro to, aby bylo protiprávně vyplaceno pojistné plnění. Navíc z provedeného dokazování vyplývá, že i samotná dopravní nehoda nebyla způsobena nedbalostním jednáním obviněného, ale naopak jednáním úmyslným.

43. Vzhledem k tomu, že shoda v jednání obviněného byla pouze v nepodstatných okolnostech a že následek těchto jednání nebyl shodný vůbec, o totožný skutek nešlo a jednalo se o dva odlišné skutky. Překážka věci rozhodnuté, která by s ohledem na zásadu *ne bis in idem* zakládala nepřijatelnost trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř., a bránila tak postihu obviněného za přečin pojistného podvodu podle § 210 odst. 2, odst. 4 tr. zákoníku, tak dána nebyla. Z důvodu neopodstatněnosti této námitky nebyl naplněn ani dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší soud rozhodl o dovolání obviněného způsobem uvedeným v § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., podle kterého Nejvyšší soud dovolání odmítne, jde-li o dovolání zjevně neopodstatněné.